

2.3 Srovnání vnitroregionálních diferencí v republikovém a krajském pohledu

Pro vzájemné porovnání výsledků obou metod, tj. republikového i krajského pohledu, byly hodnoty syntetického ukazatele za jednotlivé správní obvody ORP poměřeny k výsledné hodnotě souhrnného ukazatele spočítaného pro kraj, který tak získal hodnotu rovnu jedné. Na rozdíl od kap. 2.1 jsou v kap. 2.3 poměřeny k hodnotě kraje i výsledky republikového pohledu; z tohoto důvodu se změnila hodnota vypočtených směrodatných odchylek oproti kap. 2.1. Zůstala zde zachována logika školních známek, tzn. výsledky menší než jedna znamenají příznivé hodnocení správního obvodu a naopak. Následující tabulka uvádí přehled výsledků všech správních obvodů ve vztahu k souhrnnému ukazateli daného kraje v obou pohledech. Porovnáním v rámci ČR (republikový pohled) se rozumí metoda použitá v kap. 2.1 s výsledky SO ORP poměřenými k hodnotě kraje, porovnáním v rámci kraje (krajský pohled) metoda z kap. 2.2.

Tab. 2.3.1 Výsledky souhrnného hodnocení SO ORP ve vztahu k syntetickému ukazateli kraje (=1)

Kraj, SO ORP	Republikový pohled				Krajský pohled			
	D	S	E	I	D	S	E	I
Středočeský								
Ben	1,040	1,042	0,900	1,049	1,027	1,014	0,907	0,961
Ber	1,087	1,074	0,997	0,800	1,117	1,059	0,986	0,759
Bra	0,868	0,987	0,828	0,992	0,776	0,919	0,770	1,002
Cas	1,134	0,928	1,195	1,029	1,067	1,024	1,149	1,111
Cer	0,729	0,959	0,725	0,961	0,571	0,827	0,605	0,966
CBr	1,088	1,045	1,072	0,921	1,096	1,082	1,083	1,030
Dob	1,040	1,035	0,994	1,010	1,026	1,094	1,002	0,889
Hrv	1,174	1,082	1,296	0,889	1,135	1,133	1,225	0,891
Kld	1,182	1,027	1,073	0,836	1,041	1,052	1,003	0,738
Kol	1,181	1,004	1,073	1,066	1,114	1,031	1,002	1,023
Krp	1,236	1,117	1,047	0,850	1,042	1,192	0,992	0,860
KuH	1,238	1,004	1,215	1,139	1,081	1,098	1,155	1,116
Lys	0,868	0,916	1,137	0,885	0,692	0,995	1,089	0,857
Mel	1,276	1,059	0,946	0,949	1,189	1,030	0,934	0,894
MIB	1,038	0,841	1,037	1,008	0,970	0,808	0,919	1,031
MnH	1,063	0,944	1,186	0,968	1,018	1,034	0,980	0,988
Ner	1,058	1,142	1,120	0,848	1,064	1,227	1,110	0,855
Nym	1,204	1,013	1,110	1,024	1,104	1,027	1,098	1,034
Pod	1,151	1,046	1,015	1,095	1,045	1,051	0,894	1,161
Pri	1,317	0,959	1,226	1,073	1,130	0,965	1,146	1,004
Rak	1,308	1,015	1,209	1,105	1,217	1,082	1,094	1,072
Ric	0,783	1,030	0,727	0,961	0,675	1,028	0,663	0,884
Sed	1,395	0,912	1,241	1,117	1,154	1,000	1,079	1,143
Sla	1,273	1,063	1,127	1,113	1,218	1,137	1,141	1,103
Vla	1,302	1,075	1,330	1,028	1,138	1,085	1,244	1,118
Vot	1,386	0,980	1,303	0,991	1,265	1,079	1,236	1,043
Jihočeský								
Bla	1,206	1,101	1,233	1,077	1,186	1,043	1,292	1,069
CBu	0,974	0,937	0,745	0,786	0,708	0,933	0,675	0,756
CKr	1,091	0,976	0,908	0,813	1,099	1,125	0,891	0,810
Dac	1,178	1,140	1,403	1,089	1,141	1,283	1,481	1,104
JHr	1,138	1,111	1,106	1,048	1,033	1,244	1,185	1,110
Kap	1,121	1,180	1,206	0,850	1,169	1,420	1,275	0,745
Mil	1,193	0,982	1,361	1,161	1,174	0,965	1,380	1,176
Pis	1,056	0,955	1,011	1,092	0,986	1,002	1,024	1,130
Pra	1,146	1,132	1,128	1,019	1,099	1,208	1,207	1,034
Sob	1,133	0,991	1,125	1,095	1,001	0,969	1,240	1,100
Sta	1,071	1,112	1,130	1,105	1,079	1,193	1,178	1,142
Tab	1,018	0,871	1,017	1,112	0,946	0,851	0,952	1,119
TrS	1,155	1,028	1,213	0,885	1,027	0,985	1,319	0,869
Tre	1,179	1,060	1,157	0,920	1,146	1,091	1,107	0,879
Tyn	1,061	1,059	0,998	0,994	0,922	1,092	1,007	0,980
Vim	1,134	0,894	1,016	0,912	1,099	0,879	1,033	0,929
Vod	1,114	1,170	1,230	0,995	1,037	1,225	1,243	1,022
Plzeňský								
Blo	1,227	1,006	1,437	1,196	1,063	0,975	1,312	1,240
Dom	1,101	0,950	1,210	1,154	1,083	0,932	1,235	1,143
Hor	1,101	1,054	1,348	1,463	0,922	1,022	1,302	1,348
Karlovarský								
HoT	1,090	1,096	1,337	1,275	1,049	1,093	1,320	1,212
Klt	0,997	0,969	1,054	1,122	0,888	0,856	1,127	1,141
Krl	1,218	0,931	1,336	1,425	1,104	0,866	1,264	1,440
Nep	1,232	1,082	1,578	1,284	1,165	0,959	1,502	1,217
Nyr	1,051	1,002	1,358	1,164	0,899	0,924	1,299	1,109
Plz	0,892	1,118	0,727	0,856	0,807	0,907	0,614	0,731
Pce	1,041	0,940	1,227	1,066	0,922	0,832	1,148	0,990
Rok	1,126	1,086	1,138	1,121	1,009	0,996	1,155	1,073
Sto	1,071	1,059	1,203	1,114	0,974	0,948	1,242	1,065
Str	1,205	1,221	1,363	1,022	1,168	1,237	1,358	0,983
Suc	1,141	0,979	1,177	1,252	1,086	0,980	1,206	1,098
Tch	1,114	1,160	1,173	0,911	1,180	1,188	1,198	0,845
Ústecký								
Ass	0,940	0,946	1,271	1,086	0,904	0,832	1,382	0,990
Che	0,909	1,081	0,855	1,134	0,786	1,068	0,774	1,010
KVa	1,015	1,040	0,768	1,067	1,102	1,001	0,715	1,086
Krs	1,009	1,050	1,454	1,160	1,044	1,150	1,606	1,012
MLa	1,103	0,902	0,897	1,031	1,168	0,671	0,926	1,045
Ost	0,980	0,884	0,971	0,958	1,107	0,840	0,993	0,831
Sok	1,004	1,029	1,303	0,898	0,891	1,190	1,427	0,681
Liberecký								
Bln	1,122	0,920	1,290	0,994	1,308	1,041	1,301	0,933
Dec	0,981	1,020	0,932	1,075	1,071	1,095	0,935	1,147
Chv	0,999	0,998	1,103	1,097	1,053	1,154	1,025	1,051
Kad	1,141	0,943	1,212	1,102	1,265	1,012	1,073	1,043
Ltm	0,911	0,901	0,846	1,027	0,923	0,865	0,763	1,157
Ltv	1,086	0,974	1,135	0,870	1,141	1,203	1,089	0,919
Lno	0,989	0,929	1,171	1,157	1,105	0,986	1,101	1,208
Lov	1,122	0,964	1,056	1,021	1,115	0,847	1,058	1,129
Mos	1,073	1,035	1,076	1,098	0,991	1,291	1,033	1,118
Pob	1,109	0,793	1,301	1,255	1,323	0,752	1,197	1,259
RnL	1,002	0,931	1,046	1,107	0,874	0,857	1,005	1,161
Rum	1,029	1,071	1,260	0,997	1,184	1,259	1,139	0,959
Tpc	1,006	0,923	1,048	0,955	0,892	1,046	1,002	0,955
UnL	0,893	1,003	0,921	0,817	0,814	1,119	0,840	0,874
Var	0,976	1,010	1,296	0,965	1,092	0,980	1,142	0,904
Ztc	1,114	0,903	1,141	1,169	1,167	0,870	1,086	1,092
Západočeský								
CLp	1,072	1,234	1,126	1,270	1,173	1,200	1,179	1,243
Frd	1,133	1,178	1,358	1,184	1,217	1,120	1,465	1,240
JnN	0,881	1,046	0,887	0,757	0,784	0,982	0,826	0,697
Jil	0,983	0,921	1,154	1,171	1,079	0,806	1,247	1,180
Lbc	0,905	1,103	0,816	0,967	0,917	0,978	0,641	0,978
NoB	1,126	1,189	1,298	0,933	1,269	1,068	1,507	0,916
Sem	1,049	1,048	1,178	1,205	1,136	0,967	1,382	1,255
Tan	1,192	0,991	1,263	0,697	1,376	0,888	1,462	0,528
Tur	0,949	0,950	1,050	1,095	0,990	0,852	1,081	1,066
ZBr	0,999	0,908	1,362	0,884	1,102	0,765	1,580	0,876

Souhrnné srovnání vnitrokrajových diferencí bylo provedeno na základě směrodatných odchylek, vypočtených pro obě metody z výsledků souhrnného ukazatele jednotlivých SO ORP poměřených k hodnotě kraje. Směrodatná odchylka⁵⁾ byla spočtena jako odmocnina z rozptylu hodnot od vážené střední hodnoty, tj. z druhých mocnin odchylek souhrnných hodnocení jednotlivých SO ORP od hodnoty syntetického ukazatele pro příslušný kraj vážených počtem obyvatel správních obvodů kraje. Směrodatná odchylka byla v obou případech spočítána z hodnot syntetického ukazatele SO ORP poměřených k hodnotě daného kraje.

Pro celkové porovnání krajů z hlediska postavení jejich správních obvodů je nutné přihlídnout jak k postavení správních obvodů v kraji jako celku (syntetický ukazatel vypočtený pro kraj), tak k variabilitě uvnitř krajů. V následující tabulce je uveden přehled výsledků republikového hodnocení v podobě souhrnného ukazatele jednotlivých krajů a směrodatné odchylky výsledků správních obvodů ORP v rámci krajů vypočtené z výsledků obou metod.

Tab. 2.3.2 Intenzita vnitroregionálních rozdílů podle metod hodnocení postavení SO ORP

Kraj	Syntetický ukazatel kraje v republikovém hodnocení				Směrodatná odchylka (z hodnot SO ORP vztážených k hodnotě kraje = 1)							
					republikový pohled				krajský pohled			
	D	S	E	I	D	S	E	I	D	S	E	I
Středočeský	2,593	2,954	2,380	3,329	0,210	0,069	0,170	0,097	0,186	0,106	0,173	0,123
Jihočeský	2,747	2,696	2,561	3,228	0,104	0,095	0,186	0,140	0,164	0,156	0,236	0,165
Plzeňský	3,012	2,652	2,474	2,793	0,117	0,097	0,268	0,183	0,139	0,108	0,299	0,210
Karlovarský	3,222	3,328	2,633	2,514	0,051	0,064	0,240	0,094	0,134	0,155	0,325	0,178
Ústecký	3,050	3,582	2,663	2,592	0,076	0,062	0,139	0,113	0,145	0,151	0,119	0,119
Liberecký	2,924	2,782	2,603	2,721	0,099	0,135	0,196	0,181	0,171	0,119	0,333	0,209
Královéhradecký	2,784	2,797	2,731	3,022	0,106	0,089	0,155	0,072	0,117	0,146	0,221	0,119
Pardubický	2,828	2,946	2,965	3,022	0,111	0,062	0,184	0,100	0,139	0,083	0,255	0,085
Vysočina	2,970	2,886	3,134	3,376	0,096	0,075	0,097	0,097	0,143	0,115	0,165	0,148
Jihomoravský	2,803	2,834	2,310	2,544	0,128	0,103	0,359	0,217	0,171	0,139	0,327	0,244
Olomoucký	2,894	2,743	2,667	2,552	0,089	0,126	0,206	0,110	0,209	0,212	0,224	0,125
Zlínský	2,999	2,865	2,982	2,526	0,052	0,060	0,123	0,081	0,079	0,123	0,158	0,096
Moravskoslezský	2,704	3,340	2,831	2,786	0,136	0,087	0,247	0,106	0,135	0,101	0,261	0,148

D - Demografické prostředí, sídelní struktura E - Ekonomické prostředí min
S - Sociální prostředí I - Infrastruktura, poloha, dostupnost, životní prostředí max

Z hlediska **demografického prostředí a sídelní struktury** dosáhl nejpříznivější hodnoty syntetického ukazatele kraj Středočeský, Moravskoslezský a Jihočeský. V případě prvních dvou jmenovaných krajů však byla v republikovém pohledu vykázána vysoká variabilita mezi správními obvody, u Středočeského kraje tomu tak bylo i v hodnocení v rámci kraje. První dva kraje patří k největším co do počtu obyvatel i správních obvodů; přibližně stejně velký kraj Jihomoravský zaznamenal přes relativně dobrý výsledek souhrnného ukazatele kraje taktéž vysokou variabilitu v demografické oblasti. Nejméně příznivého hodnocení v podobě souhrnného ukazatele dosáhl kraj Karlovarský, Ústecký a Plzeňský, přičemž první dva jmenované kraje spolu s krajem Zlínským patřily v republikovém pohledu k nejvíce homogenním. V krajském pohledu se k nim z hlediska variability zařadil i kraj Královéhradecký s druhou nejnižší směrodatnou odchylkou.

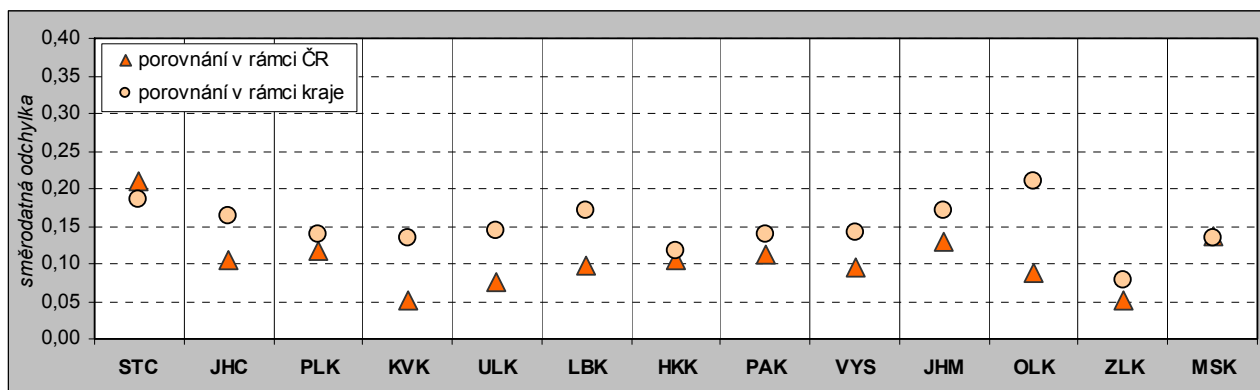
V **sociálním prostředí** dosáhl nejlepších výsledků kraj Plzeňský, Jihočeský a Olomoucký, které se v republikovém pohledu řadily spolu s krajem Libereckým a Jihomoravským mezi kraje s vyššími odchylkami. V krajském pohledu byly zjištěny největší rozdíly v kraji Olomouckém, Jihočeském a Karlovarském. Sociálně nejslabší správní obvody náleží kraji Ústeckému, Moravskoslezskému a Karlovarskému. Nejhomogennějšími kraji se v republikovém hodnocení jeví kraje Zlínský, Ústecký a Pardubický, v krajském pohledu pak Pardubický, Moravskoslezský a Středočeský kraj.

Ekonomicky nejsilnější kraje Jihomoravský, Středočeský a Plzeňský jsou s výjimkou Středočeského kraje charakteristické opět vysokou variabilitou výsledků správních obvodů v republikovém i krajském pohledu. V porovnání správních obvodů v rámci ČR se jako vysoce heterogenní dále jeví kraj Moravskoslezský, v krajském pohledu navíc ještě kraj Liberecký a Karlovarský. Ekonomicky nejslabší kraje Vysočina, Zlínský a Pardubický vykazaly naopak variabilitu poměrně nízkou. Z republikového i vnitrokrajského hodnocení vyšel jako poměrně homogenní dále kraj Ústecký.

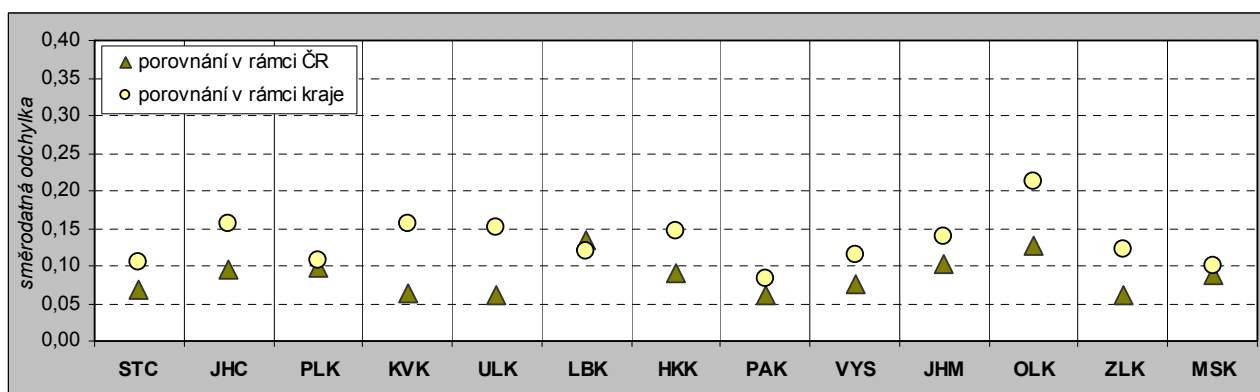
Srovnání variability správních obvodů jednotlivých krajů z hlediska **infrastruktury, polohy, dostupnosti a životního prostředí** by bylo vzhledem k omezené struktuře ukazatelů charakterizujících tuto oblast a jejich částečnému protichůdnému působení problematické; vypočtené hodnoty mají význam spíše orientační.

⁵⁾ vážená počtem obyvatel podle vzorce $s_x = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^k n_i \cdot (x_i - \bar{x})^2}{n}}$, kde \bar{x} je hodnota syntetického ukazatele kraje a n počet obyvatel

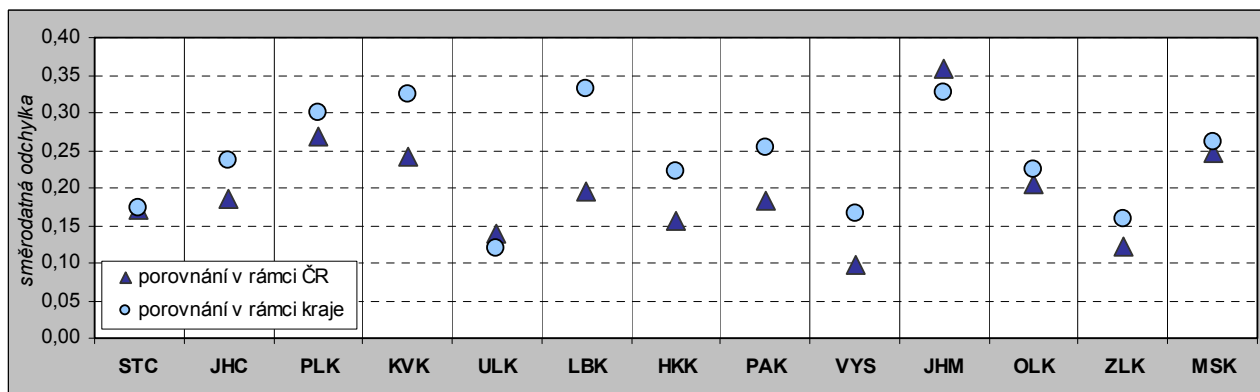
Graf 2.3.1 Grafické znázornění směrodatných odchylek podle metod hodnocení: **Demografické prostředí, sídelní struktura**

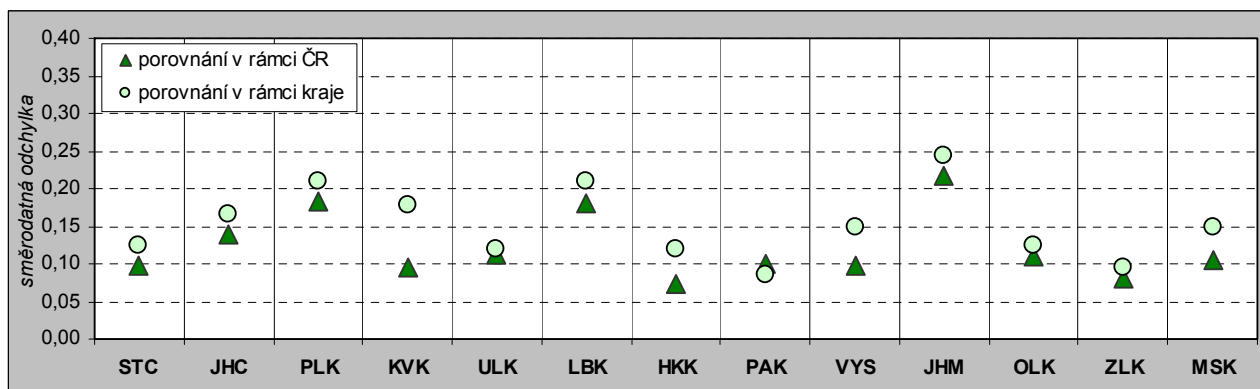
Graf 2.3.2 Grafické znázornění směrodatných odchylek podle metod hodnocení: **Sociální prostředí**

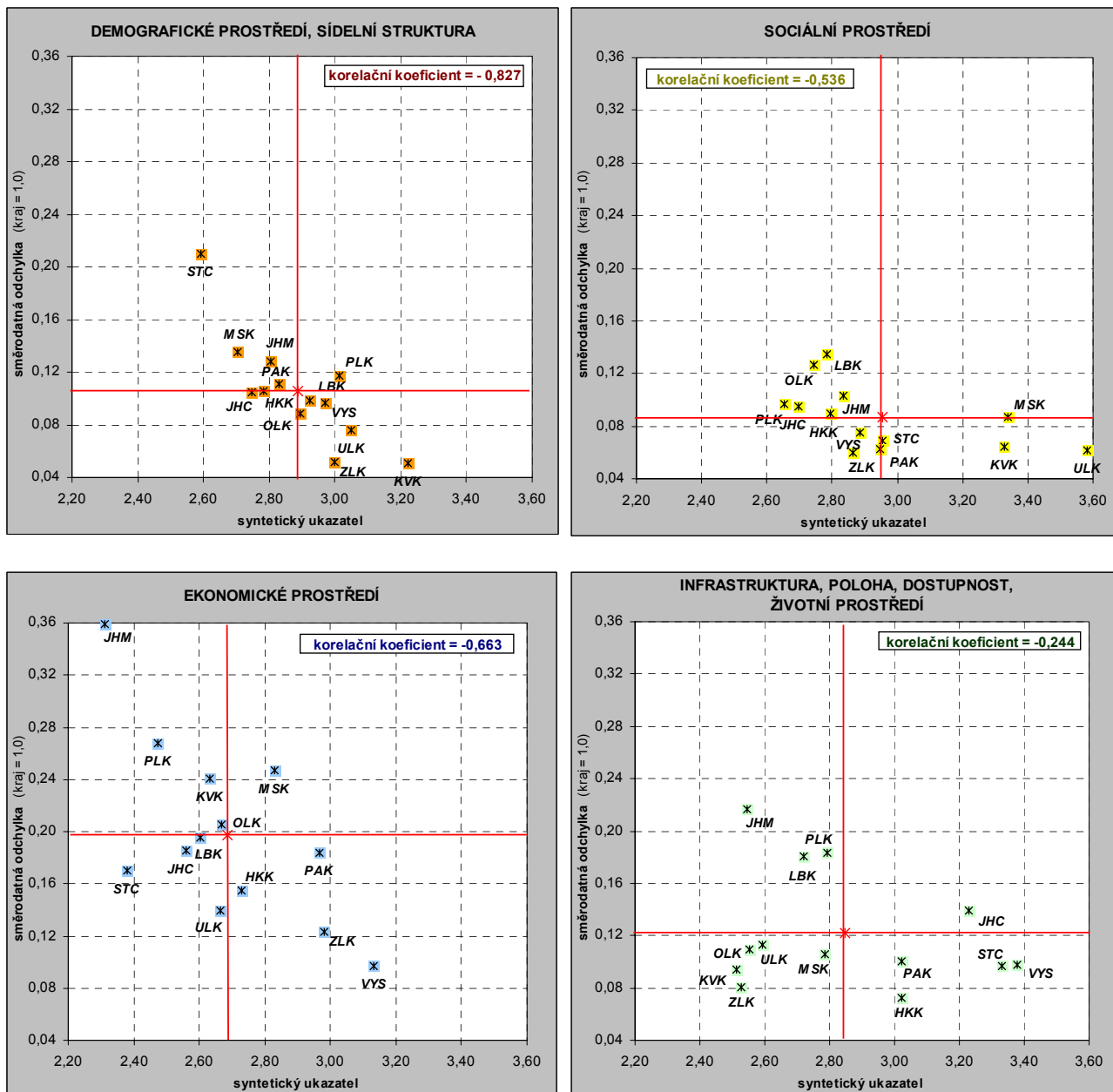
Graf 2.3.3 Grafické znázornění směrodatných odchylek podle metod hodnocení: **Ekonomické prostředí**

Graf 2.3.4 Grafické znázornění směrodatných odchylek podle metod hodnocení: **Infrastruktura, poloha, dostupnost, životní prostředí**

Graf 2.3.5 Porovnání krajů z hlediska souhrnného postavení jejich SO ORP a variability uvnitř kraje

Vzájemnou závislost mezi výsledkem souhrnného hodnocení kraje (hodnotou syntetického ukazatele) a jeho vnitřní homogenitou (velikostí směrodatné odchyly) lze vysledovat z korelačních grafů jednotlivých ukazatelů a z tabulky 2.3.2. Ve všech čtyřech sledovaných oblastech je korelační koeficient záporný, z čehož vyplývá, že je mezi nimi nepřímá závislost (čím nižší je hodnota syntetického ukazatele a výsledky kraje jsou tedy lepší, tím vyšší je směrodatná odchylna a rozdíly mezi SO ORP větší), a to s různou intenzitou.

Nejvyšší vzájemná závislost mezi oběma ukazateli je v oblasti demografického prostředí a sídelní struktury, kde byl vypočten korelační koeficient **-0,827**, což nejzřetelněji dokládají extrémní případy. U Středočeského kraje byla při dosažení nejnižšího syntetického ukazatele 2,593 hodnota směrodatné odchyly nejvyšší (0,210); naopak u Karlovarského kraje při nejvyšší hodnotě syntetického ukazatele 3,222 byla hodnota směrodatné odchyly nejnižší (0,051). V oblasti ekonomického prostředí byl vypočten korelační koeficient **-0,663** a v oblasti sociálního prostředí **-0,536**, což nepřímou závislost rovněž naznačuje, i když v menším rozsahu. V oblasti infrastruktury, polohy, dostupnosti a životního prostředí vypočtený korelační koeficient **-0,244** vzájemnou závislost nepotvrzuje, což může souviset i s nesourodostí a protisměrným působením jednotlivých ukazatelů posuzovaných v této oblasti.